

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Socialstyrelsen
106 30 Stockholm

Yttrande över Socialstyrelsens förslag till undantag från vissa bestämmelser i föreskrifter (SOSFS 2003:20) om hem för vård eller boende

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Socialstyrelsen föreslår ändringar i föreskrifterna (SOSFS 2003:20) om hem för vård av boende med anledning av att det skett en stor ökning av antalet ensamkommande barn som söker asyl i Sverige. Ändringarna består i tillfälliga undantag från bestämmelserna i 2 kap. 1 och 3 §§ i föreskrifterna. Undantagen avser dels kravet på att den som förestår verksamheten vid ett hem för vård eller boende ska ha adekvat högskoleutbildning, dels kravet på dygnetruntbemanning för boendet.

Undantagen föreslås gälla till dess att en revidering av nu gällande författning träder i kraft. Förslagsställaren uppger att en översyn av SOSFS 2003:20 pågår.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Syftet med förslaget

Av remissen framgår att syftet med förslaget är att skapa flexibilitet för att kunna hantera den situation som uppkommit med anledning av det stora antalet barn och unga som är i behov av att placeras av socialtjänsten.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av syftet med förslaget är godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

Av remissen framgår att det den 1 januari 2016 kommer att bli möjligt att öppna en ny form av boende för unga, stödboenden, men att Socialstyrelsen bedömer att det finns tillräckliga skäl att redan nu göra ändringar i föreskrifterna i syfte att skapa mer flexibilitet. Socialstyrelsen uppger att det i övrigt saknas alternativa lösningar.

Regelrådet kan av förslagsställarens bakgrundsbeskrivning indirekt förstå vilka effekter som uppstår om ingen reglering kommer till stånd.

Regelrådet kan även konstatera att förslagsställaren samrått med Inspektionen för vård och omsorg, Sveriges kommuner och landsting samt med länsstyrelserna och att Socialstyrelsen beaktat de synpunkter som inkommit från dessa myndigheter angående dygnetruntbemanning och utbildningskrav.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd är godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

Av remissen framgår att det finns ett EU-direktiv (2013/33/EU) som berör medlemsstaternas skyldigheter avseende mottagande av asylsökande och att direktivet innehåller särskilda regler avseende ensamkommande barn och unga. Socialstyrelsen gör bedömningen att förslaget överensstämmer med de skyldigheter som framgår av direktivet.

Regelrådet finner ingen anledning att ifrågasätta förslagsställarens bedömning och finner därför att förslagsställarens redovisning av förslagets överensstämmelse med EU-rätten är godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Av remissen framgår att förslagsställaren planerar ikraftträdandet till den 1 januari 2016. Det framgår vidare att förslagsställaren avser att publicera ett meddelandeblad med information om vad regeländringen innebär.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser är godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

Av remissen framgår att berörda företag är de verksamheter som bedriver eller avser bedriva hem för vård eller boende. Det framgår vidare att många kommuner och privata utförare idag bedriver verksamheter som särskilt inriktar sig på att ta emot ensamkommande barn och unga under och efter asylprocessen och att många privata aktörer vill starta nya hem för till exempel ensamkommande barn. Vidare uppges att det från och med den 1 januari 2016 blir möjligt att öppna en ny form av boende för unga, stödboenden.

Regelrådet kan konstatera att det i remissen saknas uppgifter om berörda företag utifrån antal och storlek.

Regelrådet finner med anledning av detta att förslagsställarens redovisning av berörda företag utifrån antal och storlek är bristfällig, men att redovisningen av bransch är godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Av remissen framgår att förslaget kan komma att innebära vissa kostnadsbesparingar för kommuner och företag till följd av att kraven på föreståndarens utbildning respektive kraven på bemanning leder till minskade personalkostnader.

Regelrådet kan konstatera att det i remissen saknas beloppsmässiga uppskattningar av förslagets kostnadsmässiga effekter, vilket gör det omöjligt för Regelrådet att bedöma dessa effekter.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av förslagets kostnadsmässiga påverkan på berörda företag är bristfällig.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Regelrådet kan konstatera att remissen inte innehåller någon redovisning avseende konkurrensförhållandena för berörda företag.

Enligt Regelrådet kan förslaget medföra en ökad konkurrens då lättnader föreslås, vilket kan få till följd att fler aktörer träder in på marknaden. Det kan, enligt Regelrådet, även vara så att förslaget kan leda till konkurrensnackdelar för redan existerande företag med anledning av förändringarna i lagstiftningen för personalens kompetens.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av förslagets påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag är bristfällig.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Regelrådet kan konstatera att det i remissen saknas en redogörelse för regleringens påverkan på företagen i andra avseenden.

Eftersom Regelrådet inte kan utesluta att förslaget kan påverka företagen i andra avseenden, finner Regelrådet att förslagsställarens redovisning är bristfällig.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Regelrådet kan konstatera att det i remissen saknas en redogörelse för särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning.

Såvitt Regelrådet kan bedöma förefaller det dock osannolikt att förslaget skulle få negativa effekter för små företag. Regelrådet anser tvärtom att förslaget särskilt kan underlätta för mindre företag som generellt sett har svårare att hantera regelkrav. Regelrådet anser att det hade varit önskvärt om regelgivaren hade redovisat ett resonemang om hur den ser på behovet av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning är bristfällig.

Sammantagen bedömning

Regelrådet förstår att givet den korta tid som funnits till att bereda ärendet, har förslagsställaren haft begränsade möjligheter att utreda konsekvenserna av sitt förslag för berörda företag. Regelrådet måste ändå, i enlighet med sitt uppdrag, bedöma förslagsställarens konsekvensutredning och kan följaktligen konstatera att konsekvenserna för berörda företag i detta fall inte har utretts.

Regelrådet finner av denna anledning att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Regelrådet anser att en konsekvensutredning ska ge en helhetsbild av ett förslag och dess effekter. Enligt Regelrådet bör samtliga sådana effekter framgå i avsnittet för konsekvenser i remissen. Information kan således inte utelämnas, även om förslaget syftar till regelförenkling för berörda företag. Likaså behöver beräkningar eller beloppsmässiga uppskattningar anges oavsett om det är fråga om minskade eller ökade kostnader.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 18 november 2015.

I beslutet deltog Pernilla Lundqvist ordförande, Lennart Palm, Eleonor Kristoffersson och Samuel Engblom.

Ärendet föredrogs av Annika LeBlanc.

Pernilla Lundqvist
Ordförande

Annika LeBlanc
Föredragande